

LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SAJUNGA

Kodas 190685380. Klaipėdos g. 5a, LT-01117 Vilnius Tel. +370 656 55688. El. p. restauratoriusajunga.lt@gmail.com

RS21-0223; 2021-02-23, Vilnius

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

Kopija:

Lietuvos Respublikos kultūros ministrui Simonui Kairiui

J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118, Vilnius

(siunčiama el. paštu dmm@lrkm.lt ir simonas.kairys@lrkm.lt)

Dėl krosnių /židinių inžinerinės šildymo technologinės įrangos tvarkybos specialistų atestavimo 2021-02-23

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga nori atkreipti dėmesį, jog kultūros paveldo apsaugos specialistų atestavimo tvarkos aprašuose nėra krosnių /židinių inžinerinės šildymo technologinės įrangos/ istorinių šildymo sistemų tvarkybos specializacijos.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistai, rengiantys tvarkybos darbų projektus ar atliekantys tvarkybos darbus, pastoviai susiduria su šios srities restauratorių statuso neapibrėžtumu. Krosnių ir židinių inžinerinės dalies tvarkybos meistrai, dalyvaujantys darbų rinkoje, neturi jų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų.

Iki šiol Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatuose buvo keramikos specializacija, o Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistų atestavimo tvarkos apraše nustatytos tik giminingos- akmens mūro, natūralaus akmens, plytų mūro bei molio konstrukcijų ir keramikos gaminių tvarkybos darbų specializacijos.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. JV-266 Patvirtintoje (naujoje Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. JV-1150 redakcijoje) Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatuose, **nustatyta nauja - architektūrinės keramikos specializacija**. Naujai sudarytuose šios specializacijos restauratorių, I sk. trečiosios (III) kvalifikacinės kategorijos reikalavimuose (be restauratoriui keramikui keliamų kvalifikacinių reikalavimų) nustatyta:

10.3. restauruoja ir rekonstruoja istorinius architektūrinės keramikos objektus, šalina netinkamai panaudotas ankstesnio restauravimo medžiagas, dokumentuoja ir išsaugo autentišką vidinę krosnių ir židinių dalį; pagal analogijas ir ikonografinę medžiagą rekonstruoja sudėtingus prarastus elementus iš autentiškos medžiagos arba ją imituojančios medžiagos.

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga reiškia susirūpinimą dėl šiuose, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. JV-1150 naujos redakcijos nuostatuose Keramikos (specializacija-architektūrinė) restauratoriui uždedamos nepagrįstai didelės prievolės išmanyti dvi iš esmės skirtingas sritis- meninę keramiką ir inžineriją.

Pagal šias redakcijos nuostatas, „architektūrinės“ keramikos specializacijos restauratorius, atliekantis krosnių bei židinių koklių ir jų dekoru restauravimo darbus, turėtų būti ne tik keramikos specialistas- turėti meninį išsilavinimą ir išmanyti apie įvairių laikmečių keramikos dekoru stilistiką bei jos sintezę su bendra pastato interjero bei eksterjero puošyba, būti įvaldęs keramikos gamybos technologijas, bet taip pat turėti ir inžinerinių žinių, kad galėtų įvertinti

krosnies statinio, kaip vientisos konstrukcinės visumos stiprumą, autentiškas krosnies vidaus konstrukcijos medžiagas, esamą jų būklę, šildymo technologijų principus.

Nepagrįstai pamiršta, kad dažnu ir tikrai siektinu atveju, restauruojamos krosnys/židiniai gali toliau atlikti šildymo funkciją. Tuo atveju restauratoriui tenka atsakomybė nustatyti medžiagų savybių patikimumą tolimesniam naudojimui: ar atlaikys temperatūrines deformacijas krosnies statinyje veikiant šildymo įrenginio įkaitimo ir atvėsimo ciklams, ar atitiks priešgaisrinius, higienos ir kitus reikalavimus, pagal būtinybę keisti naujomis medžiagomis išlaikant restauravimo principus. Iki šiol Keramikas restauratorius, atlikdamas krosnių/židinių restauravimo darbus, bendradarbiauja su neatestuotais meistras, turinčiais praktinę krosnių statybos patirtį, jų darbų kokybė priklauso tik nuo asmeninio meistriškumo.

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga konstatuoja, kad Keramikos architektūros specializacijai nustatytas kvalifikacijos spektras yra nepagrįstai per platus, nes apima dvi iš esmės skirtingas sritis. Mūsų nuomone, krosnies/židinio, kaip interjero architektūrinio elemento ir kartu sudėtingo inžinerinio technologinio įrenginio restauravimo darbai turi būti atliekami dviejų skirtingų sričių specialistų:

- 1) architektūrinės keramikos dekoru restauratoriaus ir
- 2) istorinių krosnių/židinių šildymo technologinės įrangos/šildymo sistemų specialisto.

Siekdami racionalaus teisinio krosnių bei židinių restauravimo reglamentavimo prašome:

1. pakeisti keramikos restauratorių specializacijos „architektūrinė“ pavadinimą į „architektūrinė keramikos dekoru“, išimti iš specializacijos kvalifikacinių reikalavimų inžinerinės srities reikalavimus - išbraukti 2.6. p. dalį „fiksuoja ir dokumentuoja krosnių, židinių vidinę autentiškąją dalį“, 2.7 p., 6.6 p. dalį „braižo kartogramas, fiksuoja autentiškąją objekto dalį su restauruotų detalių išdėstymu“, 6.7 p. ir 10.3. p. dalį „dokumentuoja ir išsaugo autentiškąją vidinę krosnių ir židinių dalį“;

2. patvirtinti naują kultūros paveldo apsaugos specialisto/restauratoriaus krosnių/židinių/šildymo technologinės įrangos/šildymo sistemų tvarkybos kvalifikacinę kategoriją. Ši siauros specializacijos ir specifinių žinių reikalaujanti sritis kol kas yra nevertinta.

pagarbiai,

pirmininkė - Giedrė Gajauskaitė

